

ПРЕДГОВОР

«ЧУДО РУМУНСКЕ ИСТОРИЈЕ»

Румунска политика, од настанка државе, одликује се не само трговином својим геополитичким положајем, због чега је често мењала стране, по правилу увек извлачећи територијално ширење, већ и претензијама не само на туђе територије, него и становништво, које би потом насилно асимилувала.

Наставши социјалним ижењерингом Румунија је наставила да овај метод користи како би даље ширила територију и антисловенство. Иако је остала православна, њено православље је «искварено», што најбоље сведочи учешће свештенства у свим великодржавним пројектима. Но, истовремено, Румунија је и «тајна». Некако скрајнута од научног интереса, не само српких научника, наставља своју традиционалну политику уз минималне критике, иако разлога за њу итекако има.

Код научника, посебно оних великог геополитичког ауторитета, који су колико толико проучавали Румунску политику има и погрешних виђења.¹ На срећу, изгледа да таквих заблуда нема Владимир Путин, који је примивши новоизабраног председника Републике Молдавије, Игора Додона, подарио госту и занимљиву мапу Молдавије из XVII века,² откривши, на неки начин и план Русије за Румунију, односно да је судбина Румуније једна од тачака дневног реда геополитичке прекомпозиције Европе.

Владимир Путин уручује мапу Молдавије из XVII века новоизабраном председнику Републике Молдавије

¹ На пример, познати руски геополитичар, Александар Дугин, *Основи геополитике*, геополитичка будућност Русије 1, Екопрес, Зрењанин, 2004, стр. 3334. пише: «Интеграција Румуније и Молдавије је са геополитичке тачке гледишта неизбежна, али Москва притом мора настојати да то обједињавање спроведе у оквиру својих циљева, да би тај простор укључила у зону своје директне стратешке контроле». Насупрот томе су мишљења, која се нама чине исправнијим, да Румунију треба пре укључивања у евразијски геополитички простор вратити у прединтеграциону фазу, тј у време пре уједњавања Влашке и Молдавије како би се разрушила идеологија румунизма на којој и почива идеје бесконачног ширења државе Румуније.

² Путин подарио Додону карту Молдове XVII века, 17 јанвара 2017, <https://point.md/ru/novosti/politika/putin-podaril-dodonu-kartu-moldovy-xvii-veka>

МАПА МОЛДАВИЈЕ ИЗ XVII ВЕКА

Једна од верзија граница Молдавије

Румунија се појавила касније него друге источноевропске државе, на пример Мађарска или Пољска. Ово касно појављивање на мапи држава Европе, по правилу се тумачи митолошки, посебно од стране румунских, али и аустроугарских историчара. Поред тога, „државност Румуније“ је под невероватно снажним утицајем (и заштитом) западне политике. Зна се да крајем епохе власти Римског царства у Дакији (106-275. година пре нове ере) нема помињања Румуна у познатим изворима. До 1000. године постоје књажевства, али се она везују за Србе, а не Румуне. Но, наступом новог миленијума етничка карта Дакије и Балкана се мења. Јавља се почетком XI века Краљевина Мађарска и Пољска, које су имале важан утицај на збивања на територији коју данас називамо Румунија. Наиме, као одговор на јачање мађарске државе словенско становништво Молдавије и Влашке у другој половини XIV века јачају своје државности, јер је Мађарска организовала посебно Трансилванско књажевство. Две словенске кнежевине постојале су пет векова пре него што је политика Аустро-Угарске смислила румунизам, који је прво заживео у Трансилванији, а уједињењем Молдавије и Влашке 1895. године заједничка држава добија име Румунија. Иако, дакле, није било Румуна – држава Румунија је

створена, која је, потом, асимилацијом, не само Срба, «производила» Румуне.

Мапа: «историјске» румунске области - Трансилванија, Влашка и Молдавија

Но, пре тога још један важан догађај ослабио је Словене на територији данашње Румуније – 1241. године догодила се најезда Монгола. Део словенског становништва бежи код својих сународника, државне институције су уништене, као и бројна историјска документа и споменици културе. Ова најезда је имала суштински значај за идентитете Словена који су остали да живе на територији данашње Румуније, који од тада морају да деле животни простор са Татарима, Турцима, Мађарима и бројним другим народима. Зато бројни историчари истичу да Румуни за свој настанак прво треба да се захвале Монголима, а потом Аустро-Угарској. Првима што је умањила број Словена, разбила државне институције, поколебала идентитет, а другој за давање идеологије и имена. Наиме, Аустро-Угарска је послала из Трансилваније мисионаре румунизма, који су у slabим кнежевинама Влашкој и Молдавији у др-

жавотворном и идентитетском смислу (коначни ударац задали су фанариоти које је послала Османска Порта) успели да преко уједињења наметну ново име – Румунија.

За неверовати је да Срби имају велике разлоге да се баве политиком и историјом Румуније, али код нас се овом темом скоро нико не бави. Зато смо покушали да у форми тематског зборника осветлимо одређене фазе у развоју идеологије румунизма, њеног смисла и суштине, те развоја румунске државности.

Надамо се да смо успели, али и да ћемо овим покренути нова истраживања ове запостављене теме.

Приређивач